

NIFU

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Sveinung Skule

06-11-2012

Forskningspolitiske utfordringer

Forskning for fremtiden

Forskereforbundets forskningspolitiske seminar 6. nov 2012

Penger til forskning – hvor mye og hvordan

1. Statsbudsjettanalysen 2013
  - Hvor mye penger bruker vi til forskning?
  - Hva bruker vi penger på?
2. Forskningspolitiske utfordringer
  - Bruker vi pengene effektivt?

Forskningsbudsjettet 2013

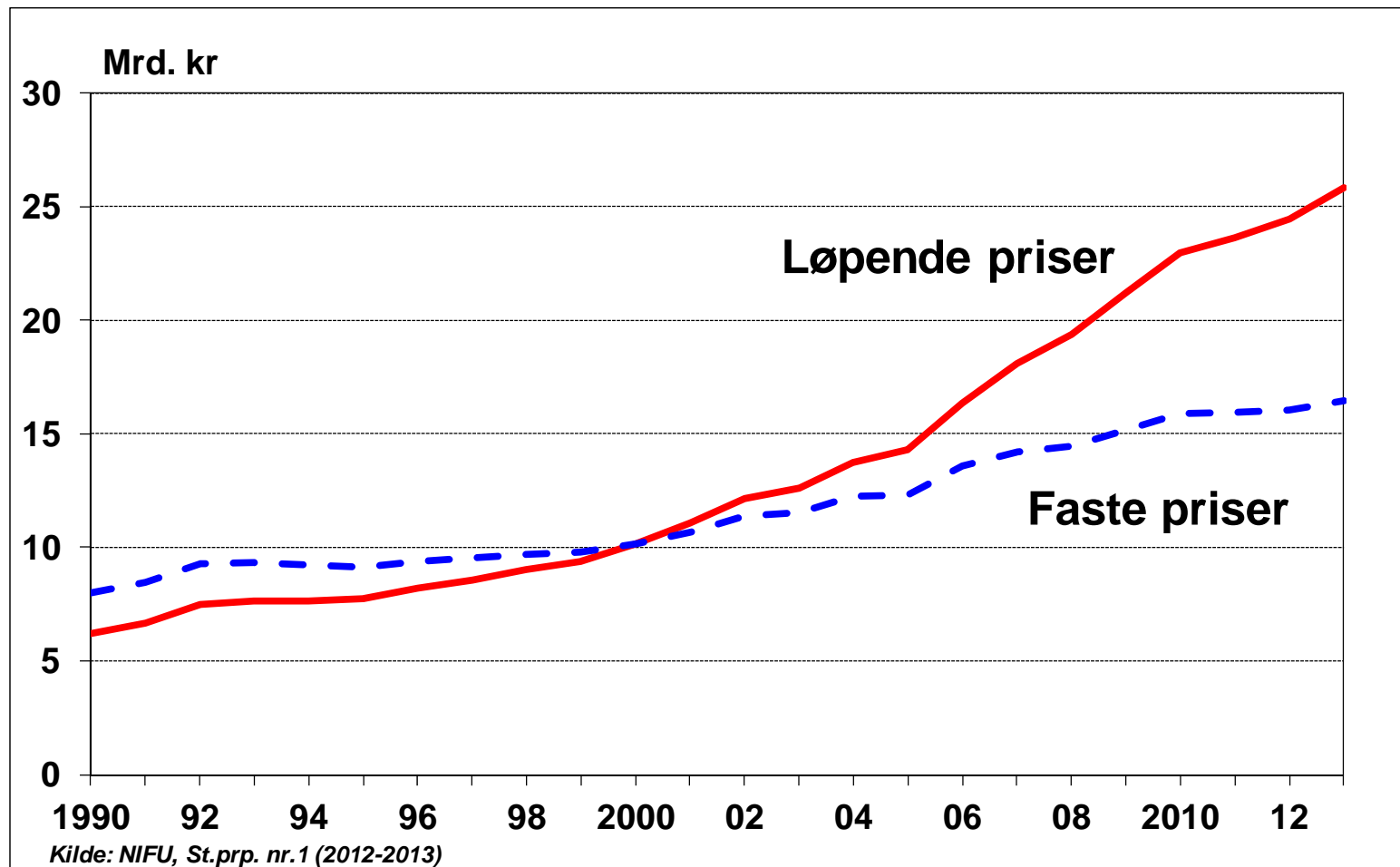
Indikator	
Samlet bevilgning FoU	25,8 mrd
Nominell vekst	5,7 %
Realvekst	2,5 % (regjeringens anslag: 2,4%)
Realvekst inkl. Skattefunn	2,3 % (regjeringens anslag: 2,2%)
Andel av BNP	0,86 %
Andel av BNP inkl. Skattefunn	0,92 %
Andel av statsbudsjettet	3,7 %
Universiteter og høyskoler	5,6 % nominelt
Norges forskningsråd	Ingen realvekst

Forutsetninger: Lønnsstigningen i 2013: 4 prosent. Konsumprisveksten: 1,9 prosent

Veksten går til utlandet

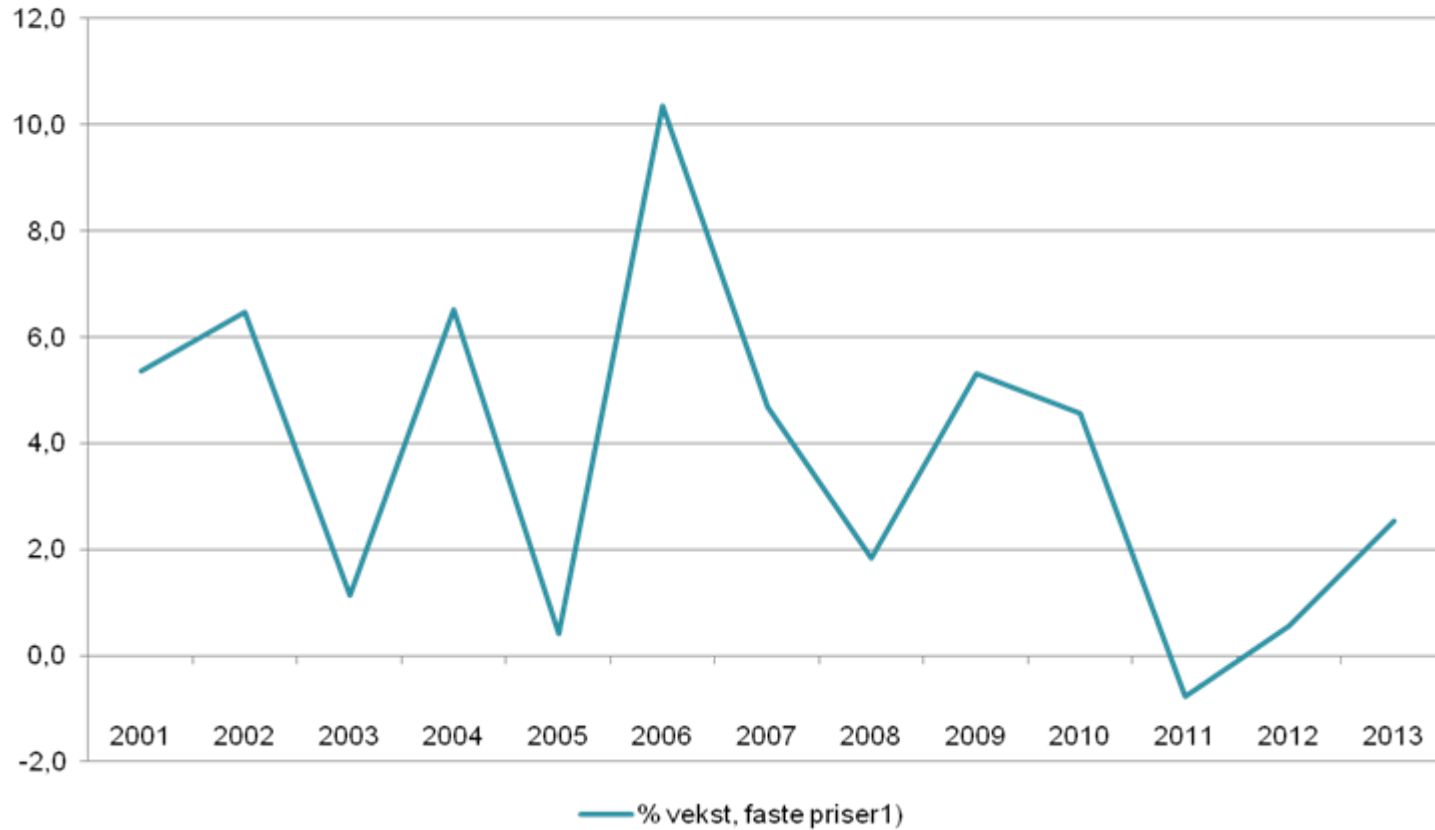
- Økninger i utenlandsbevilgninger
  - KD: 40% av økningen er økt EU-kontingent
  - UD: Mye av veksten skyldes anslått FoU-del av EØS-kontingent
- Ingen tiltak i budsjettet før å øke norsk retur
- Vekstanslagene er usikre
  - EU-kontingenten
  - EØS- finansieringsordningene
  - HODs rammebevilgning
- **Trolig ingen volumøkning i norsk forskning**

Lav vekst siste tre år

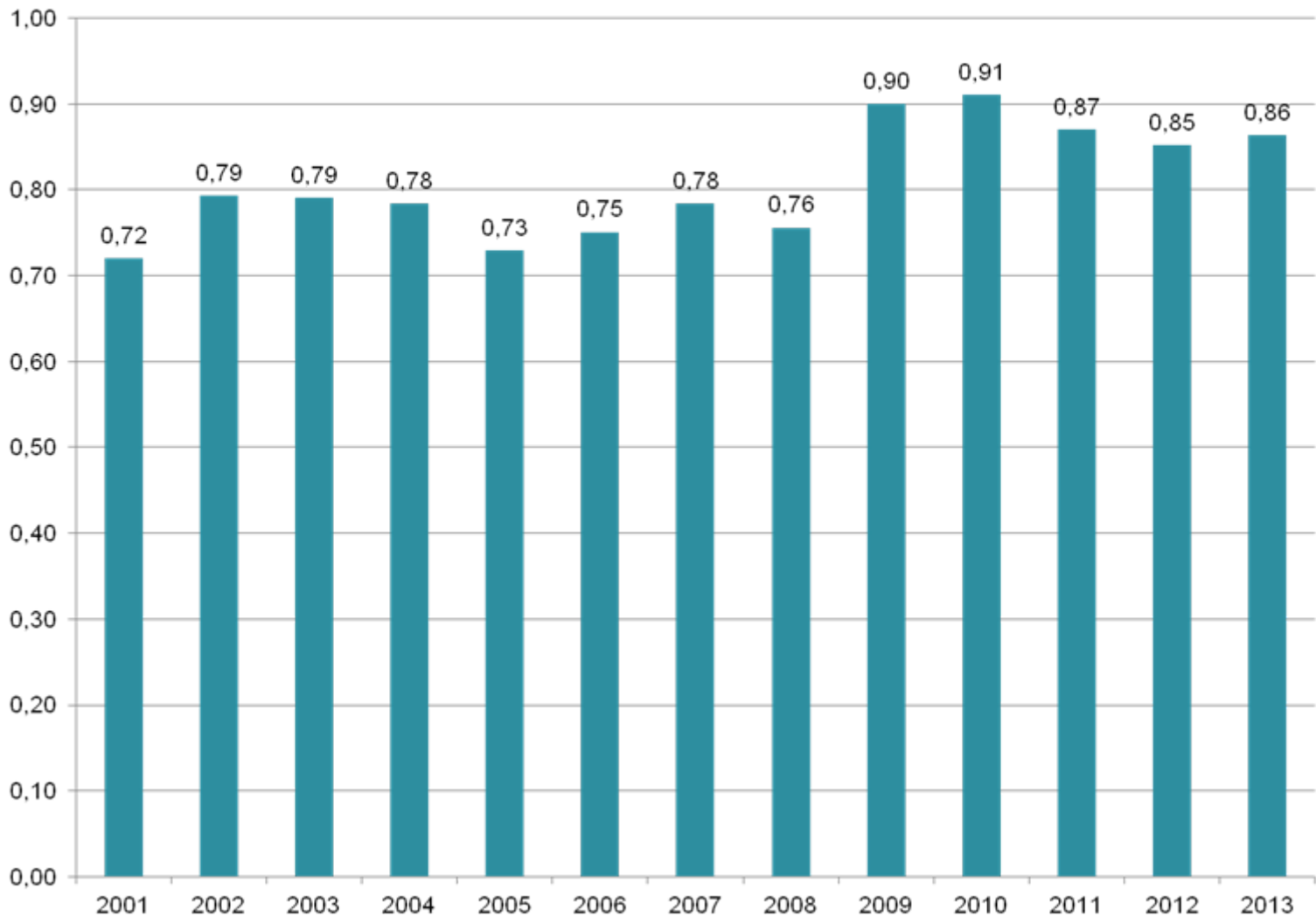

Realveksten i forskning

Prosentvekst FoU-bevilgninger i statsbudsjettet. Faste priser

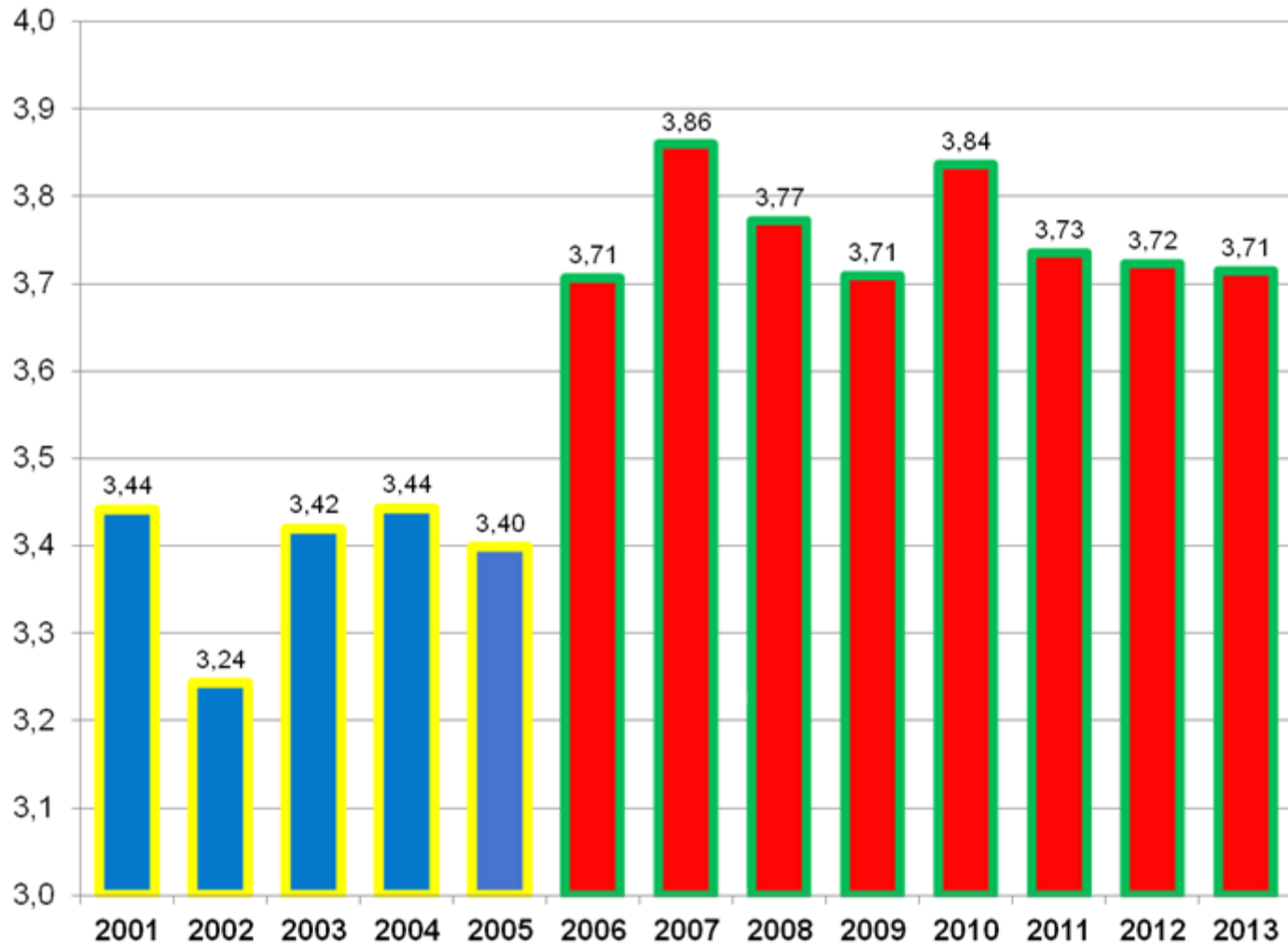
Offentlig finansiert FoU (prosent av BNP)

FoU høyere prioritert i statsbudsjettet etter 2005

FoU i prosentandel
av totalt statsbudsjett

Reell videreføring av forskningsfondets funksjon?

- Fondet hadde stor betydning
  - Vekst og sektorovergripende tiltak
  - ..selv om mye ble øremerket (EU-kontingent, Kvalitetsreformen)

- Fondet ble erstattet med to ordinære budsjettposter
  - a) Infrastruktur (+3,3%)
  - b) Overordnede forskningspolitiske prioriteringer (+3,5%)
    - Klimaforskning (25 mill av 42)
    - Samfunnssikkerhet (4 mill av 20)
    - SFF (35 mill)
    - Kjønnbalanse i forskning (7 mill)
    - Øremerker 71 mill, vekst 30 mill

- Fondets vekstfunksjon ikke erstattet
- Er sektorovergripende prioriteringer under press?

Satsinger

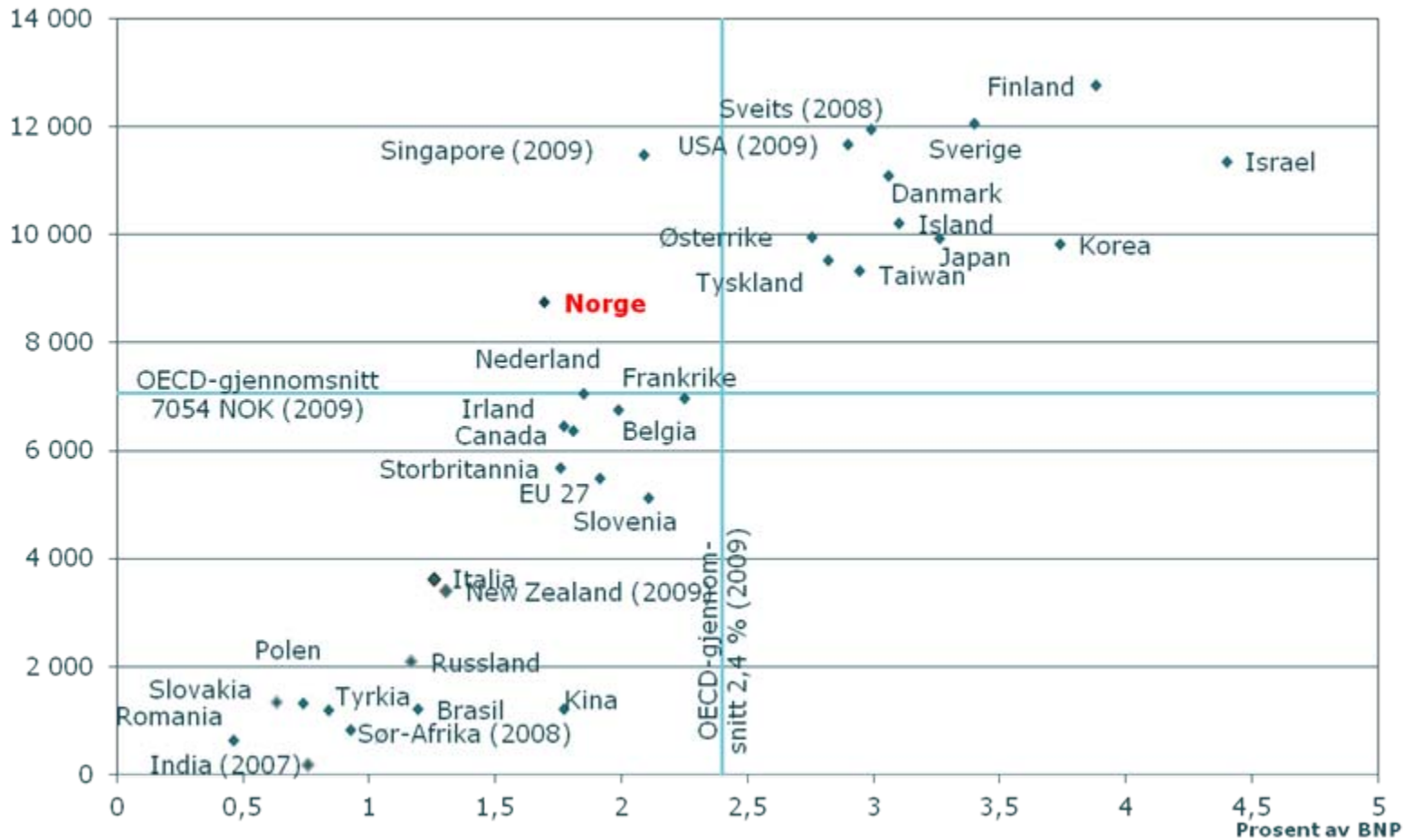
- *Klimaforskning: 42 + 5 mill*
- *Samfunnssikkerhet og beredskap: 20 mill*
- *Sentre for fremragende forskning: 35 mill*
- *Kavli-senteret ved NTNU: 12,5 mill*
- *To forskningsfartøy : 120 mill*
- *Teknologiprogrammer*
  - *nanoteknologi 20 mill*
  - *bioteknologi 10 mill*
- *Brukerstyrt innovasjon (BIA) 9,4 mill*

Forskningssektorene

- Høyere utdanning: Litt vekst (5,6% nominelt)
  - Pris og lønnskompensasjon
  - Studieplasser opprettet tidligere
  - Studiepoengproduksjon
- Forskningsinstituttene: Nullvekst i basis
  - Realnedgang for teknisk-industrielle institutter
  - Ingen realvekst for miljøinstituttene
  - Ingen realvekst for samfunnsvit institutter – ikke kompensert for nye institutter
  - Svak realnedgang primærnæringsinstituttene
- Næringslivet: Noen mindre økninger
  - BIA
  - BIOTEK2021, NANOTEK2021, Petromaks, Demo 2000
  - Skattefunn

Bruker vi nok penger på FoU?

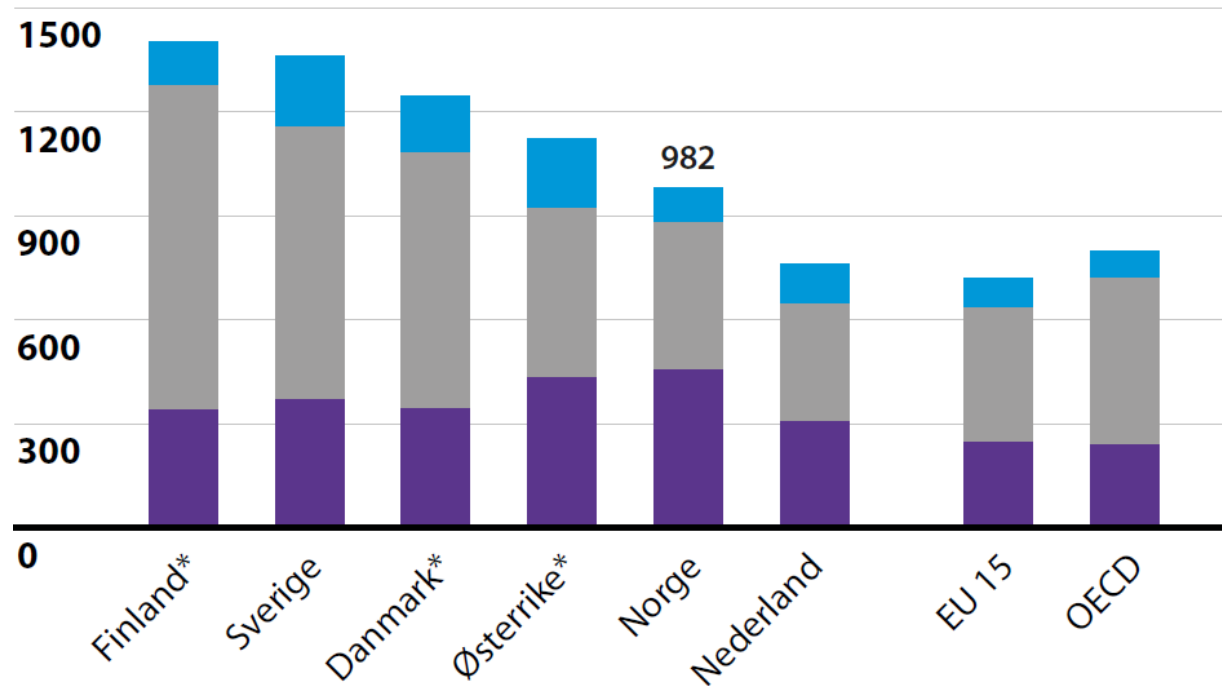
NOK per innbygger

Høye offentlige FoU-investeringer pr innbygger

Kilde: OECD Main Science and Technology Indicators

PPP-dollar

- Offentlig finansiering
- Finansiering fra næringslivet
- Finansiering fra andre kilder / utlandet

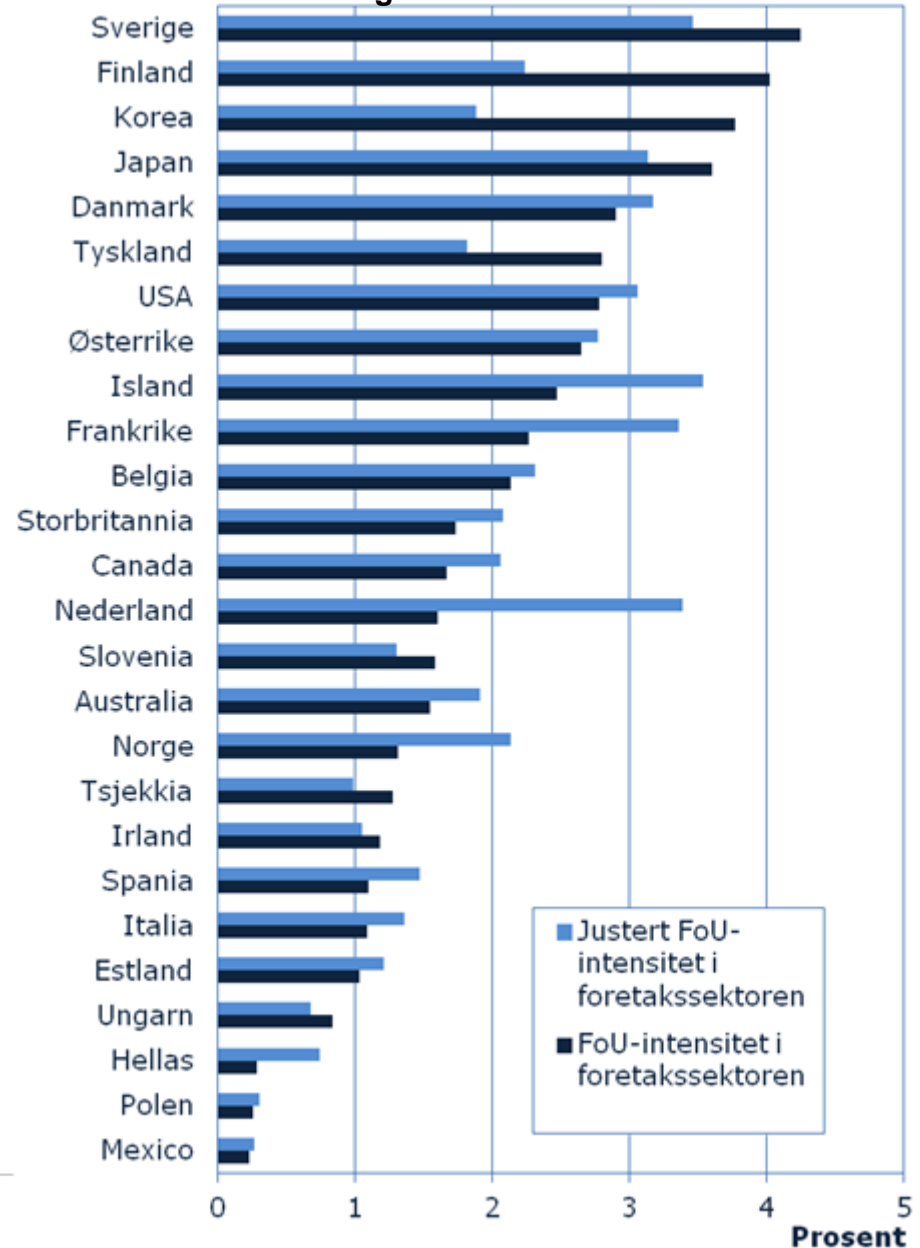
Tall fra 2009

*Tall fra 2010

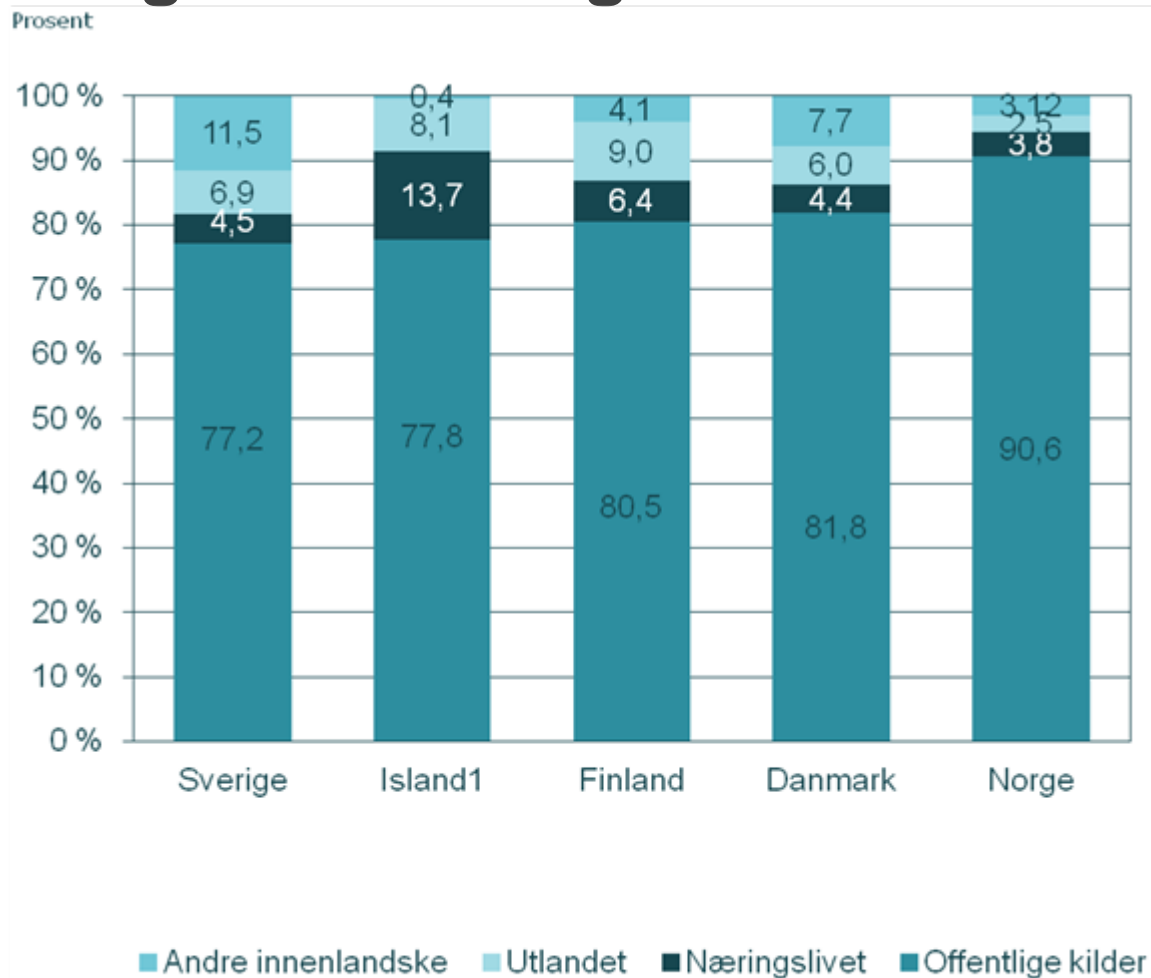
Nok FoU i næringslivet?

- Næringsstruktur forklarer bare deler av lav FoU i næringslivet
- Målingene kan undervurdere, men gjelder også andre land
- 76% er egne midler
- Realnedgang fra Forskningsrådet 2007-11
- 3% realvekst i 2011
- Det norske paradokset

Foretakssektorens FoU-intensitet justert for næringsstruktur i 2008.

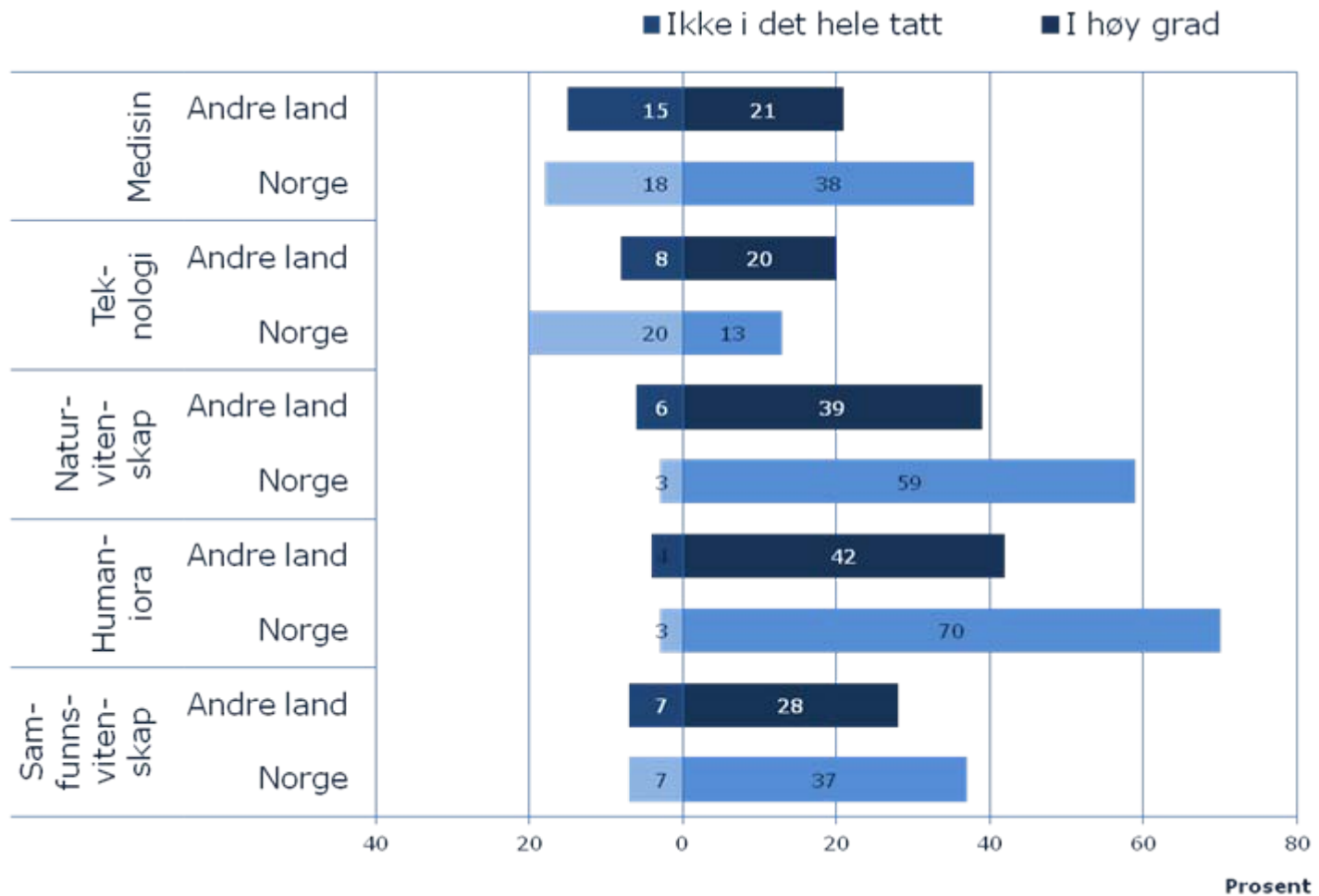

Høy offentlig finansiering av UoH

Norge universitetsforskere er grunnforskningsorientert

Forskningspolitiske utfordringer

- Mobilisere for økt forskningsinnsats
  - Næringslivet og offentlig sektor
  - Forskning for samfunnsutfordringer og anvendelse
- Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon i UH
  - Bedre arbeidsdeling blant UH-institusjonene (rolle og fag) krever aktiv stat
  - FoU-tiden er den største forskningsressursen
  - Mer ledelse og mindre individuelt selvstyre
  - Utdanningsvalgene bør styre mindre av forskningsmidlene
  - Mer samarbeid med omgivelsene
- Ny instituttpolitikk
  - Bruk instituttene mer aktivt for å styrke norsk retur
  - Mer dialog som supplerer marked – strategiske instituttsatsinger
  - Ny praksis for offentlige innkjøp

Sveinung.skule@nifu.no

www.nifu.no

NIFU